

ΘΕΜΑ

“Οι εισαγωγές κονσερβοποιημένων φρούτων είναι ελάχιστες συγκριτικά με τις εξαγωγές και επιπλέον αφορούν σε προϊόντα για τα οποία η εγχώρια παραγωγή δεν υφίσταται (π.χ. ανανάς) ή δεν επαρκεί (π.χ. κοκτέιλ).

“Η ζήτηση για τα κονσερβοποιημένα φρούτα ενισχύεται κατά την περίοδο υψηλής τουριστικής κίνησης, γεγονός που οφείλεται στον κλάδο ΗΟ.ΡΕ.ΣΑ. (ξενοδοχεία-μαζική εστίαση), όπως και κατά την περίοδο όπου τα αντίστοιχα νωπά φρούτα είναι εκτός εποχής.

[Στοχασκή] Προβλέπει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 2%-3% στη διείσδυση 2012-2013 - Αναλύει τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία του τομέα

Η εξωστρέφεια ανοίγει δρόμους ανάπτυξης στον κλάδο κονσερβοποιημένων φρούτων

Οι ετικέτες αναμένονται οι προοπτικές για την πορεία του κλάδου κονσερβοποιημένων φρούτων στην Ελλάδα στο προσεχές μέλλον, με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης της τάξης του 2% -3% τη διετία 2012-2013, σημειώνει η κλαδική μελέτη για τα κονσερβοποιημένα φρούτα που εκπόνησε η Stochasis Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.

Του Γιώργου Σακκά
g.sakka@stochasis.gr

Όπως τονίζεται χαρακτηριστικά, η εξωστρέφεια που χαρακτηρίζει τον κλάδο, σε συνδυασμό με το «πακέτο» μέτρων που λαμβάνονται για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, δημιουργεί θετικές προοπτικές. Η άποψη αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι η παραγωγική δυναμικότητα των μονάδων κονσερβοποίησης φρούτων (25 εκατ. χαρτοκιβώτια περίπου) υπερκαλύπτει την παρούσα παραγωγή.

Παράλληλα, όπως αναφέρει ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Στοχασίς, Βασίλης Ρεγκούτσας, η πρωτογενής παραγωγή φρούτων προς μεταποίηση, και κατ'επέκταση η εγχώρια παραγωγή κονσερβοποιημένων φρούτων, έχει παρουσιάσει ισότιμη εξορθολογισμού την τελευταία διετία, σε επίπεδα που ανταποκρίνονται στη ζήτηση της διεθνούς και της εγχώριας αγοράς. Παράλληλα, δεδομένης της οικονομικής ύφεσης, ευκαιρία για τις ελληνικές επιχειρήσεις αποτελεί και η περαιτέρω προώθηση των προϊόντων στην εγχώρια αγορά, εφαρμόζοντας ελκυστική τιμολογική πολιτική έναντι των νωπών φρούτων.

Ενα επιπλέον θετικό στοιχείο μπορεί να αποβλέπει η αύξηση της εγχώριας κατανάλωσης κομπόστων φρούτων στην Κίνα, καθώς συνοδεύεται από μείωση της εξαγωγικής δραστηριότητας της χώρας και συνεπώς δημιουργεί ευκαιρίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Εκτιμάται λοιπόν ότι στη διετία 2012-2013 η εγχώρια παραγωγή θα σημειώσει μέσο ετήσιο αύξηση 2%-3%, λόγω της εξαγωγικής δραστηριότητας, με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξουν ακραία καιρικά φαινόμενα που θα επηρεάσουν την

πρωτογενή παραγωγή (πρώτη ύλη), καθώς και περαιτέρω επιδείνωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών, σύμφωνα με εκτιμήσεις παραγόντων της αγοράς.

Στόχος

Όπως σημειώνει η κα Χριστίνα Γκιόκα, υπεύθυνα Τμήματος Κοιδικών Στοιχείσεων της εταιρείας, η βαθιά ύφεση, η αύξηση της ανεργίας, καθώς και η αύξηση της φορολογίας έχουν οδηγήσει σε μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και της ιδιωτικής κατανάλωσης στην Ελλάδα. Η οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών στις χώρες της Ε.Ε-27, όπου κατευθύνεται η πλειονότητα των προϊόντων του κλάδου, δεν είναι επίσης ευνοϊκή.

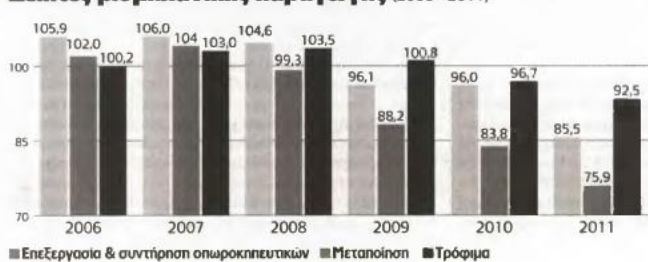
Η κατανάλωση έτοιμων γευμάτων, λόγω της πίεσης χρόνου που αντιμετωπίζουν τα σύγχρονα νοικοκυριά και της ευκολίας που προσφέρουν, συνδέεται θετικά με τη ζήτηση κονσερβοποιημένων φρούτων. Η τάση για υγιεινή διατροφή ευνοεί την κατανάλωση νωπών

Εμπορικό ισοζύγιο μεταποιημένων φρούτων

σε εκατ. ευρώ (2008 - 2011)

Δείκτες βιομηχανικής παραγωγής (2006 - 2011)

φρούτων, σε βάρος των κονσερβοποιημένων.

Η ζήτηση για τα κονσερβοποιημένα φρούτα ενισχύεται κατά την περίοδο υψηλής τουριστικής κίνησης, γεγονός που οφείλεται στον κλάδο ΗΟ.ΡΕ.ΣΑ.

(ξενοδοχεία-μαζική εστίαση), όπως και κατά την περίοδο όπου τα αντίστοιχα νωπά φρούτα είναι εκτός εποχής.

Ο βαθμός επάρκειας σε νωπά φρούτα επηρεάζει την κατανάλωση των κονσερβοποι-

ημένων φρούτων (άμμορα υποκατάστατα προϊόντα).

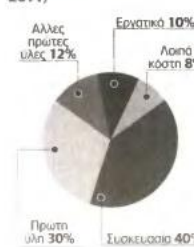
Εξωτερικό εμπόριο

Οι εξαγωγές κονσερβών φρούτων της χώρας αφορούν, διαχρονικά, κατά τουλάχιστον 80%

> Ανάλυση

- Δυνατά σημεία:** Εδραρισμένες επιχειρήσεις με τεχνολογία
- Εξαγωγικές προσανατολισμός
 - Υψηλή ποιότητα και φρήμη παραγόμενων προϊόντων
 - Επάρκεια και ποιότητα (γεύση) πρώτης ύλης - Ευνοϊκές εδαφοκλιματικές συνθήκες.
- Αδύνατα σημεία:** Δοσομολογικά εμπόδια σε τρίτες χώρες
- Εξάρτηση από την πρωτογενή παραγωγή - Άνοδος κόστους πρώτων υλών (συσκευασία, ζάχαρη) - Αδυναμίες πρωτογενούς παραγωγής (μικρός κλήρος, χαμηλό επίπεδο κατάρτισης και τεχνικής καθοδήγησης καλλιεργητών)
 - Χαμηλός βαθμός διαφοροποίησης
- Ευκαιρίες:** Διεκδίκηση σε νέες αγορές - Οργανωμένες προσπάθειες προώθησης των ελληνικών εξαγωγών
- Καινοτομία σε επίπεδο συσκευασίας, χρήσεων κ.ά.
 - Περαιτέρω προώθηση της παραγωγής λόγω της κρισης.
- Απειλές:** Οικονομικές συνθήκες
- Δυσμενείς καιρικές συνθήκες
 - Στροφή αγοραστών στην κατανάλωση νωπών προϊόντων
 - Δυσκολία προσαρμογής στα νέα δεδομένα της ΚΑΠ.

Διάρθρωση κόστους παραγωγής (κονσερβοποιημένων φρούτων 2011)

Το 95% της εγχώριας παραγωγής προωθείται

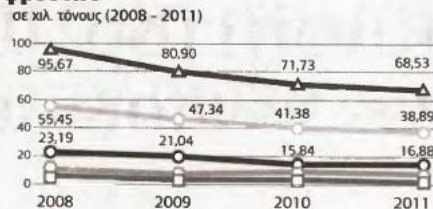
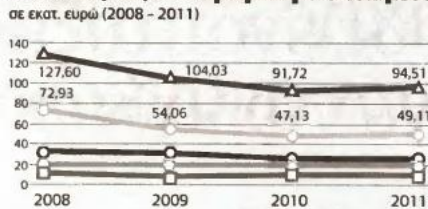
Η εγχώρια πρωτογενής παραγωγή φρούτων προς μεταποίηση αφορά κυρίως σε ροδάκινα, βερικόκα και αχλάδια. Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περίπου 10.000 παραγωγοί στο συμπύρνω ροδάκινο σε Ημαθία, Πέλλα, Λάρισα, Περία, Κοζάνη, Φλώρινα, Κιλκίς κ.α. Επίσης σημαντικές καλλιεργήσιμες βερικόκου υπάρχουν σε Αργολίδα, Κορινθία, Χαλκιδική, και άλλων φρούτων (αχλάδια Williams και Rocha) σε Λάρισα, Ημαθία, Πέλλα κ.α. Η πρωτογενής παραγωγή το 2011 φτάνει τους 365 χιλ. τόνους συμπύρνω ροδάκινου, τους

42,5 χιλ. τόνους βερικόκου και τους 47 χιλ. τόνους αχλαδίου. Οι παραγωγοί είναι φυσικά πρόσωπα, οργανωμένα σε αγροτικούς συνεταιρισμούς ή σε ομάδες παραγωγών, ρόλος των οποίων είναι η συγκέντρωση της παραγωγής και η διάθεσή της στην αγορά (μεταποιητές), σε όσο το δυνατόν καλύτερες τιμές. Οι χαμηλές τιμές απορρόφησης της πρωτογενούς παραγωγής έχουν προκαλέσει εκριζώσεις, κυρίως την τελευταία διετία. Η διαπραγμάτευση για τις τιμές διάθεσης της πρωτογενούς παραγωγής λαμβάνει χώ-

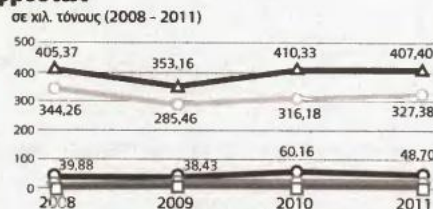
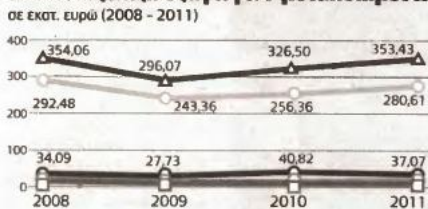
ρα μεταξύ των εκπροσώπων των παραγωγών και των κονσερβοποιητών και εξαρτάται από τα αποθέματα, την προσφορά και τη ζήτηση, καθώς και τις οικονομικές συνθήκες. Η αγροτική παραγωγή χαρακτηρίζεται από εποχικότητα και είναι ευάλωτη σε ακραίες καιρικές συνθήκες και σε ασθένειες που πλήττουν τη σοδειά. Ο κλάδος της κονσερβοποίησης αποτελείται από σχετικά περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων, ίσης δυναμικότητας και μεγέθους. Τα παραγόμενα προϊόντα είναι κυρίως κομπόστες ροδάκινου, βερικόκου,

Εκτιμάται ότι στη διετία 2012-2013, η εγχώρια παραγωγή θα σημειώσει μέση ετήσια αύξηση 2%-3%, λόγω της εξαγωγικής δραστηριότητας, με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξουν ακραία καιρικά φαινόμενα που θα επηρεάσουν την πρωτογενή παραγωγή.

Ετήσια εξέλιξη εισαγωγών μεταποιημένων φρούτων

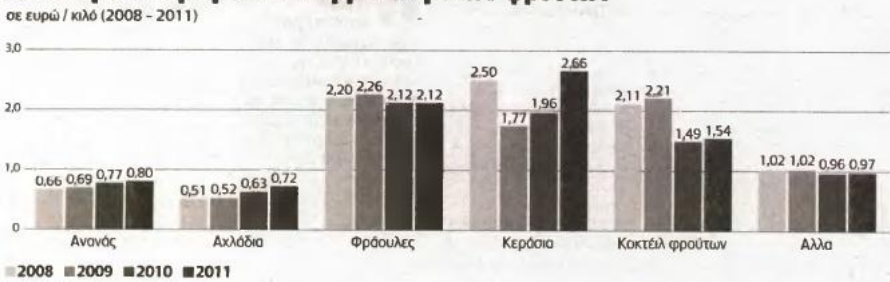
Ετήσια εξέλιξη εξαγωγών μεταποιημένων φρούτων

▲ Σύνολο ● Χυμοί φρούτων ○ Κονσερβοποιημένα φρούτα □ Λοιπά προϊόντα ▣ Γλυκά κουταλιού, ζελέ, μαρμελάδες κ.ά.

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (προσωρινά στοιχεία)

Μέση τιμή εισαγωγών κονσερβοποιημένων φρούτων

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (προσωρινά στοιχεία)

λευταίες περιόδους, με μειωμένο ρυθμό, προσεγγίζοντας τα επίπεδα του 2008. Το 2010/09, η εξαγόμενη ποσότητα αυξήθηκε περισσότερο από ό,τι η αξία, ενώ το 2011/10 έγινε το αντίθετο. Έτσι, η μέση τιμή εξα-

γωγής βελτιώθηκε το 2011 σε 0,81 ευρώ το κιλό, από 0,78 ευρώ το κιλό. Το 2011 εξήχθησαν 11,7 εκατ. καρτοκιβώτια έναντι 12,3 εκατ. το 2008. Η Γερμανία και το Ην. Βασίλειο καταλαμβάνουν, διαχρο-

νικά, τις πρώτες θέσεις σε εισαγωγές ελληνικών κονσερβών ροδάκινων (αθροιστικό μερίδιο: 36,5%-40,7%). Μεταξύ των 9 πρώτων χωρών, μόνο σε 4 αυξήθηκαν οι εξαγωγές σε απόλυτα μεγέθη (Ην. Βασίλειο, Πολωνία,

Ταϊλάνδη και Ολλανδία) το 2011. Συγκρίνοντας τη μέση τιμή το 2008 με το 2011, διαπιστώνεται ότι σε τρεις προορισμούς βελτιώθηκαν οι όροι εξαγωγής, σε πέντε επιδεινώθηκαν και σε έναν παρέμειναν σταθεροί.

στις αγορές του εξωτερικού

αχλαδιού και κοκτέιλ φρούτων. Επιπρόσθετα, ορισμένες επιχειρήσεις παρουσιάζουν έσοδα και από άλλες δραστηριότητες, όπως χυμοί φρούτων, μαρμελάδες, μεταποίηση προϊόντων ντομάτας κ.ά. Η εξωστρέφεια στον κλάδο είναι υψηλή, με το 95% της παραγωγής να προωθείται στις αγορές του εξωτερικού. Η Ελλάδα κατέχει σημαντική θέση σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι βασικές χώρες προορισμού των παραγόμενων προϊόντων είναι η Γερμανία, το Ην. Βασίλειο, η Γαλλία, η Πολωνία και

η Ιταλία, ενώ οι κύριοι ανταγωνιστές μας είναι η Κίνα, οι ΗΠΑ, η Ισπανία και η Χιλή. Πιο συγκεκριμένα, στην Ελλάδα λειτουργούν 15-20 κονσερβοποιία φρούτων που μεταποίησαν περίπου 270 χιλ. τόνους συμπύρνα ροδάκινα, 15 χιλ. τόνους βερβόκοκα και 10 χιλ. τόνους ακλόδια. Η λειτουργία των μονάδων κονσερβοποίησης παρουσιάζει εποικτικότητα: από αρχές Ιουλίου έως μέσα Σεπτεμβρίου για τα ροδάκινα, από μέσα Ιουνίου έως αρχές Ιουλίου για τα βερβόκοκα και από τον Αύ-

γουστο έως το Δεκέμβριο για τα ακλόδια. Το μέγεθος της αγοράς (τελικό προϊόν) έφτασε πέρυσι τα 12 εκατ. καρτοκιβώτια (ροδάκινα) και το 1,5 εκατ. καρτοκιβώτια (υπόλοιπα φρούτα). Οι δε εξαγωγές έφτασαν στους 327,4 χιλ. τόνους, αξίας 280,6 εκατ. ευρώ (σύνολο φρούτων). Αντίθετα, η εγχώρια ζήτηση κονσερβοποιημένων φρούτων είναι χαμηλή. Σε επίπεδο νοικοκυριών, η υψηλή επάρκεια σε νωπά φρούτα αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την κατανάλωση των προϊόντων του κλάδου.

Η πρωτογενής παραγωγή φρούτων προς μεταποίηση έχει παρουσιάσει τάσεις εξορθολογισμού την τελευταία διετία.

Βασίλης Ρεγκούζας, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Στόκας

Οι 5 δυνάμεις του Porter

▼ Βάσει της ανάλυσης Porter που δημοσιεύει η μελέτη της Stochasis, σημειώνεται τα εξής: Εξοδος νέων ανταγωνιστών: Η δυνατότητα εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά θεωρείται περιορισμένη. Παρότι τα εμπόδια εισόδου δεν είναι αποτρεπτικά για την είσοδο μιας νέας επιχείρησης, εντούτοις είναι δύσκολο να καθιερωθεί στην αγορά, λόγω της παρουσίας εδραιωμένων επιχειρήσεων, με τεχνολογία στην παραγωγή, πρόσβαση στις πρώτες ύλες, εμπειρία και γνώση του κλάδου.

Ανταγωνισμός: Ο ανταγωνισμός στον κλάδο είναι έντονος, γεγονός που οφείλεται στη λειτουργία επιχειρήσεων ίσης δυναμικότητας και μεγέθους. Επικεντρώνεται κυρίως σε προωθητικές ενέργειες και στην τιμολογιακή πολιτική.

Κίνδυνοι από υποκατάστατα προϊόντα: Υποκατάστατα προϊόντα αποτελούν τα νωπά φρούτα, τα οποία διατίθενται συνήθως σε υψηλότερες τιμές, αλλά προτιμώνται περισσότερο από τους καταναλωτές λόγω διατροφικών συνθηκών. Τα κονσερβοποιημένα φρούτα έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με τα νωπά φρούτα, λόγω εποικτικότητας.

Διαπραγματευτική δύναμη προμηθευτών: Η διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών, δηλαδή των παραγωγών φρούτων προς μεταποίηση, είναι χαμηλή, δεδομένου του μεγάλου πλήθους τους, της έλλειψης εναλλακτικής για τη διάθεση των προϊόντων τους και του χαμηλού βαθμού διαφοροποίησης. Στον κλάδο δραστηριοποιούνται ενώσεις συνεταιρισμών καθετοποιημένης μορφής, όπου τα τμήματα κονσερβοποίησης που διαθέτουν, απορροφούν την πρωτογενή παραγωγή.

Διαπραγματευτική δύναμη πελατών: Η διαπραγματευτική δύναμη των αγοραστών (χονδρέμποροι και δίκτυα λιανικής στο εξωτερικό) είναι ισχυρή, λόγω του μεγάλου μεγέθους τους. Επιπλέον, ο ανταγωνισμός από ομοειδή προϊόντα χωρών με χαμηλότερο κόστος παραγωγής (π.χ. Κίνα) ενισχύει τη διαπραγματευτική δύναμή τους. Η έλλειψη εναλλακτικής, δεδομένου του μικρού μεγέθους της ελληνικής αγοράς, ισχυροποιεί περαιτέρω τη θέση των αγοραστών.

